Ч. 56. Львів, середа дня 10 (23.) марця 1904. Річник VIII.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор
на чверть року . . 5 кор
на місяць . . . . 1·70 кор

За границею.
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. **пл. Домбровского (Хорунщини)**. Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Який вихід?

(X) Віденьска Sonn- u. Montags-Ztg. присьвячує сучасному положеню парляментарному і політичному вступну статю п. з. Obstructionien (назва для Австриї утворена на лад Cisleithanien або Macedonien), в котрій виказує, що Австрия є клясичною землею національних меншостий, котрі проти насили більшостий боронять ся обструкциєю. Нема виходу із сеї запутанини анї з підмогою коаліциї, бо коаліция утворена з більшости насилує конечно права позісталих поза коаліциєю меншостий; не поможе на се і зміна реґуляміну, бо кожде сторонництво з меншости оглядає ся за тим, щоби не лишити ся середника оборони проти майоризациї. Нічого отже дивного, що обструкция проявила ся не лише в державній раді, але загостила і до краєвих соймів, а що в краєвих соймах є також національні і політичні меншости, а ті не хотять піддати ся згнобленю, отже й не можна предвидіти, до чого все те доведе. Одно лише є певне, що обструкция спиняє правильну роботу в соймах і в державній раді, а наслідком сего устає конституцийна діяльність, а запановує абсолютизм.

»Не бракло вправді всяких проєктів, пише дальше Sonn- u. Montags-Ztg., а навіть роздумувано над зміною дотеперішної ординациї виборчої. Але як довго голос руского селянина стілько значить як голос університетского професора, не можна буде позбавити права національні меншости, в котрих інтереси є обструкция. Супроти такої безвиглядности положеня треба би попасти в розпуку, наколиб давно вже не винайдено можливої дороги виходу, наколиб ідеально мислячий, бистрий політик давнійших ґенераций не подав був перед десятками літ способу, яким можна би усунути сї перепони з дороги, і на все зарадити обструкциї. Сей політик — Фішгоф, а певний спосіб заради обструкциї лежить в політичнім обезпеченю національних меншостий проти всякої насили. Правда, що Фішгоф не знав обструкциї і яко чесний і безсторонний політик навіть про неї не думав. Але він не сумнївав ся про безплодність політичного житя в Австриї, доки не будуть усунені національні спори і длятого глядів способу, яким можна би отрую витворювану національними колотнечами усунути з державного орґанізму. Одинокий на се спосіб, усунути самі національні спори, а одинокою дорогою уважав Фішгоф заведенє куриальних вотів у всїх національних питанях і се виказав з математичною певностию. Куриальне вотум виключає всяку насилу політично-національних сторонництв і робить злишним хватати ся обструкциї яко скрайного способу оборони.

»Першим отже способом виходу з дотеперішного розладу була би пропаґанда за конкретними ідеями Фішгофа. Се річ певна, що на 425 послів теперішних найменше 400 не знає і не читали розвідки Фішгофа і єго проєктів п. з. Oesterreich und die Bürgschaften seines Bestandes (Відень 1869) і се треба би кождому послови положити на єго пульті. Вже вступні слова Фішгофа вказують, що він се зло зачіпив при самім корени і каже:

»Ніяка з великих народностий Австриї не може сама про себе обезпечити єствованя монархії, але кожда може своїм опором єї єствованю загрозити; деструктивно може кожда ділати, але конструктивно лише всї разом зєдинені«. Вже ті вступні слова вказують на саме єство справи, а дальше подає він напрямову засаду, після якої повинна би бути уладжена політика Австриї (на стор. 70):

»Се є жизненним інтересом національної держави, щадити почуваня народів, все від них відсувати, що нагадувало-б їм чужовите володарство, а їх домаганям о стілько вдоволяти, о скілько на се позволяє власна безпечність держави. Держава повинна отже давати поруку, що одна народність не буде другій підчинена, лише рівнорядна, що они не будуть яко сторонництва іти проти, лише побіч себе і з собою«. Виходячи з таких поглядів, доходить Фішгоф по основних розслїдах конституцийних питань до проєкту (стор. 189): »О много відповіднїйшим є другий спосіб заради національному насильству, а сей є, щоби заступники в мішаних соймах спільно радили, але окремо в національних куриях голосували, і щоби лише ті закони, зглядно ті законні постанови вважали ся принятими, за котрими заявить ся більшість в кождій курії«.

»Отже й серед нашого розладу парляментарного, кінчить Sonn- u. Mtgs-Ztg. треба найти вихід, а не найдемо єго иншою дорогою, як охороною національних дражливостий. Позаяк ніяка з народностий поселених в Австриї не може другою овладіти, то повинні зєдинити ся до спільного володарства. Се конечно вимагає певної саможертви з кождого боку. Але се неминучо доведе до спокою і ладу в парляментарнім житю«.

Але на жаль сего так само не хотять зрозуміти в державній раді як і в галицкім соймі і деинде.

Японьско-російска війна.

Японія а Европа.

Бувший японьский міністер, бар. Суємачу, зять маркіза Іто, перебуває під добу в Льондонї і мав там розмову з заступником бюра Райтера, в якій висказав ся, що Японія підняла війну не зі самолюбних зглядів, а в інтересї цивілізациї на Сходї. Кождий край, що має політичні і торговельні інтереси у східній Азиї, так само Франция і Німеччина, як Анґлія і Союзні Держави мали би користь зі змагань та побіди Японії в цїли заведеня »отвертих дверий« та забезпеченя додержуваня умовних зобовязань. Мусимо — казав японьский дипльомат — відкинути зовсїм сю думку, що межи Франциєю, Німеччиною а Японією єствує яка небудь суперечність інтересів у східній Азиї. Противно, ми завдячуємо тим краям нашу військову орґанізацию, наше законодавство, нашу науку і техніку та маємо з ними знатні взаїмні зносини в торговлї. Бажаємо піддержати з тими державами найприязнїйші зносини. Розуміємо вповні трудне положенє Франциї в наслідок єї союза з Росиєю, але надїємо ся і віримо напевно, що єствованє сего союза не може виявити ся перепоною для дальшого удержаня найлїпшого відношеня з Франциєю. Положенє Німеччини в середині межи Франциєю а Росиєю не є легким, але ми віримо певно в щирість невтральности Німеччини і плекаємо сердечне бажанє, щоби наші мирні відносини до Німеччини дальше єствували без перешкоди. Анґлійско-француске порозумінє для нас не є немилим в жаден спосіб; противно витаємо єго, як важного фактора задля льокального ограниченя війни. Підозрінє, що Японія думає оперти ся на анґлійскім війску і фльоті є зовсїм безпідставне. Японія анї думки не має шукати оружної помочи. Барон Суємачу сказав дальше, що Японцї не є такого самого погляду що-до величи Росиї, як европейскі політики. Японія знає слабі точки Росиї може навіть лїпше, як Росия сама. Не треба було богато часу, щоби виказати слабосильність Росиї на мори (!), а маємо довірє, що також слабосильність Росиї на суши виявить ся перед сьвітом в недовгім часї (!). Ми не пускали ся до війни з замкненими очима. Ще заким ми російску фльоту були, так добре, як знищили (!!), принимали, що війна потреває около року. Тепер не видає ся неможливим, що борба покінчить ся вже навіть скорше.

Як з того видко, японьский дипльомат хоче запевнити собі невтральність Европи на всякий випадок, с. є на случай вмішаня Китаю у війну, що вже тепер стає несумнївим.

Нові вісти.

З Петербурга доносять, що ґен. Жилїньский телеґрафував вчера з Мукдену: Вояки добре розположені. Пошестних недуг нема. Граничні сторожі доносять, що на східно-китайскій зелїзници порядок. Коло стациї Удсіні поручник Акселєв з 17 козаками розбив ватагу зложену з 100 Хунхузів. Вісти про обсадженє Японцями Анджу і Пен'ян є правдиві. На дорозї між тими містами замітний великий рух війска і табору. На острові Кайчау і напроти Чінчу нїчо не чути про приїзд японьского війска. — До Парижа телеґрафують з Сеулю, що в тамошних вязницях відбувають ся безнастанні екзекуциї увязнених Корейцїв, підозрінних о зносини з Росиєю. Аби зробити місце для нових вязнїв, Японцї вішають давних. В ночи на неділю повішено 35 Корейцїв а 3 утїкли. Чужоземні посли повідомили свої правительства про се варварске поведенє японьского війска. — Німецкий консуль з Тієнтсіну приїздив онодї до Ніючвану і до Чінґау, аби провірити, чи німецкі піддані находять ся в небезпеченьстві. Росийскі власти в Ніючвані просили консуля о охорону для російско-китайского банку, бо Франция відказала ся від сего.

З судової салї.

Перед трибуналом присяжних судиїв у Львові відбуває ся нинї судова розправа проти п. Льва Лопатиньского, редактора нашої часописи,

і д-ра Евгена Левицкого, редактора „Діла“, обжалованих д. Верґуном, редактором »Слав. Вѣка«, — о обиду чести через заміщенє в „Руслані“ і „Ділї“ нотаток про поданє д. Верґуна до петербурскої міскої ради о субвенцию на российский дневник у Відни.

Розправі проводить радник Харак, яко вотанти засїдають судиї Завадзкий і Сенк. Обжалованих боронить адв. др. Кость Левицкий. З д. Верґуном, який лично явив ся на розправі, прибув адв. др. Заяц.

По відчитаню акту обжалованя по руски, а опісля по польски на жаданє присяжних судиїв, трибунал по видаленю із салї обж. д-ра Е. Левицкого, приступив до переслуханя п. Лопатиньского.

На запитанє предсїдателя трибуналу відповідає п. Лопатиньский, що сам інкримінованої новинки не писав, але принимає за неї повну відвічальність, бо она є виразом погляду, який весь руский загал виробив собі про діяльність і особу п. Верґуна. Перший витинок з российскої ґазети, який достарчено редакциї, а в якім була вістка про поданє о пособя для видавництва московского дневника у Відни, промовляв найбільше за особою п. Верґуна, бо він жеж від кількох лїт здобув собі монополь московскої пропаґанди у Відни і в цїлій Австриї, а навіть поза єї границями і у власнім добре зрозумілім інтересї не дав би собі і свому місячникови „Славянскому Вѣкови“ робити конкуренциї якимсь иншим московским аґітатором та основаним ним дневником. Однак по оголошеню згаданої новинки принесено зараз на другий день до редакциї „Руслана“ „Московскія Вѣдомости“ на доказ, що ся нотатка не могла відносити ся до п. Верґуна, бо тут подана виразно инша личність, що петиціонувала до московскої ради міскої, іменно якийсь п. Далїбійчук, урядник міністерства фінансів. Тож „Руслан“ зараз зовсїм льояльно відкликав попередну вістку, але і не поминув замітити, що ся цїла справа виглядає на „надувательство“, бо годї припустити, щоби урядник австрийского міністерства фінансів міг старати ся о московскі пособя та ще і видавати за них орґан з панросийскими тенденциями. Без сумнїву сей Далїбійчук був що найвисше якимсь дюрністом в міністерстї фінансів і послужив за дїдуха, чи так пазваного „Strohmann-a“ для иншої особи, про яку п. Верґун буде певно дуже добре поінформований.

Отже розходить ся тілько о ті вирази „ренеґат“ і „Hochstappler“, яких „Руслан“ не відкликав і не може відкликати, бо задав би брехню живим фактам і загальній опінії. Нам дивно взагалї, що п. Верґун почув ся нараз обидженим тою назвою „ренеґат“, яка вже стілько разів обивала ся об єго уха і нїколи не викликала жадної реакциї з єго сторони. П. Верґун був одним з перших між тими, що відкинули всякі позори, якими т. зв. старорусини хотїли давнїйше декорувати своє москвофільство — себ то консерватизмом, азбукою, календарем, церковщиною, а прямо заявили себе галицкими Москалями, стали говорити і писати по московски і поставили неґацию українського народу як угольний камінь своєї публичної діяльности. І як би назвали такого чоловіка у кождім иншім народї, яке властиво імя для него найти, як не виродка, відміни, ренеґата? В кождім славяньвкім народї є люди, ба навіть цїлі сторонництва, які в величи і в силї Росиї бачать опору для решти Славяньства, які заявляють живі симпатиї для сеї славяньскої, хотяй під ярмом деспотизму страдаючої держави, але в жаднім певно нема і не буде таких людий, щоби свою власну народність хотїли жертвувати панросийскому молохови. Сего не чинив і польский москвофіл кс. Стояловский, сего не посьмів навіть і российский шпигун Оссолїньский, припагідний дописуватель „Славянского Вѣка“.

П. Лопатиньский відчитує тут уступи із статї „Славянскія начала п. Верґуна“, поміщеної в „Лїт.-наук. Вістнику“ в книжцї за падолист 1901 р. „Досить прочитати одно число „Слав. Вѣка“ — пише Л.-н. Вістник — щоб зрозуміти ті „начала“: се старі знайомі з незабутих часів „Николаевщины“ і славянофілів Погодиньскої барви: православіє, самодержавіє і „народность“, себто помосковленє“, а дальше: „Як правдивий ренеґат д. Верґун відрікаєть ся й мудрости українського народа“ і т. д.

Там виразно названо єго »ренеґатом« — говорив дальше п. Лопатиньский — а прецїнь п. Верґун анї не реаґував на те, анї не змінив напряму своєї діяльности. Він в тім же роцї 1901 видає свої „Червонорусскіе отзвуки, стихотворенія Д. Н. Верґуна“, томик поезий, який треба вважати як „московску ластівку на Червоній Руси“, а то тим небезпечнїйшу, що видав єї не сам автор, а цїлий гурток ренеґатів „Літературнаво Кружка при ґалїцко русском студенческом обществе Друґ“ у Львові. Тим способом, як се виразно зазначують в передмові, они хотїли надати сему творови епохальне значінє, щоби станув початком нової лїтератури чи радше нового відлому „абщерусской“ лїтератури, і доказав, що „Червоная ілї ґалїцкая Русь“ виводить не одних тілько „украінофильских ілї „русько українських“ поетів, що пишуть на мові Шевченка, але і „певцоф абщерусских“, виливаючих свої звуки і на мові Пушкина і Гоголя! Чиж може бути ще явнїйше, безсоромнїйше ренеґатство, як отся передмова?! Дальше видавцї з натиском зазначують, що присвоєнє „абщерусскаво язика вовсе не трудно для ґалїцкаво малоросса“, хотяй би єму і не приходило ся жити в Росиї, та що правду мав Б. А. Дїдицкий, видавши в 1866 роцї брошуру: „За одну годину навчити ся Русинови по московски“. Але вже минає від того часу 40 лїт, а Русини ще якось не навчили ся і за той час богато більше писали по польски, по нїмецки і по латинї, чим по московски.

Наводячи критику російскої преси на твір п. Верґуна, каже критик п. Вільхівский в III кн. Лїт.-наук. Вістника з 1902 року: Знаний тепер по всїй Славянщинї через свої сумні авантури в Київі та в Москві, куди він приїздив ганьбити свій нарід і відкіля мусїв утїкати перед таким виразним загальним протестом і слухачів і порядної російскої преси, після якого кожному розумному стало видко, з якою погордою все чесне і поступове дивить ся на галицких москвофілів і на всю їх нечисту мізерию, до якої належить і згадана книжка п. Верґуна. В иншім місци називає сей критик „злиденною нїкчемностию отсю писанину п. Верґуна, а про самого автора каже: поважають і чесного ворога, але нїхто нїколи не поважав ренеґата і перекиньчика — навіть той, кому доводить ся користувати ся з такого добродїя.

(Конець буде).

Державна рада.

Перших пять годин вчерашного засїданя минуло на читаню впливів. Між иншими внесли інтерпеляциї: пос. Вас. Яворский і тов. до президента міністрів яко управителя міністерства внутрішних дїл в справі заборони зборів в Фельштинї, старосамбірского повіта; пос. Брайтер і тов. в справі поведеня адміністрацийних властий і судів супротив ґімнастично пожарних товариств „Січий“.

О 4. годинї палата приступила до поіменних голосовань над петициями, а о $4^3/_4$ год. до дальшої дискусиї над наглячим внесенєм пос. Двожака в справі недостачі викладових саль в ческім університетї в Празї і в ческій політехницї в Бернї.

Промова пос. Романчука.

В дискусиї перший промовляв пос. Романчук, зазначуючи становиско руских послів до обструкциї. Рускі посли війшли до парляменту з постановою причинити ся по можности до єго правильного функціонованя, і надїяли ся, що правительство вгляне в руску справу. Однак надія їх завела. Президент міністрів видав Русинів на жир ворогам, відсилаючи їх з жалобами і постулятами до сойму, саме тодї, коли сей сойм проявляв супроти Русинів найбільший шовінїзм. Се поведенє роздратувало Русинів і приневолило пристати до обструкциї. Що-до санациї парляменту бесїдник зазначує, що она не мислима так довго, доки парлямент буде в такім складї як нинї. Акция посередництва Поляків між Чехами і Нїмцями не може довести до нїякого висліду, бо Поляки до сего не здібні, чого доказом відносини в Галичинї. Пос. Романчук заявляє, що рускі посли прилучили ся до обструкциї не длятого, що она вимірена проти Нїмців, лише приневолює їх до того невідрадне положенє руского народа в Галичинї. Бажанєм бесїдника є, аби Чехи і Нїмцї погодили ся без посередництва Поляків. Проби уздоровленя парляменту через зміну реґуляміну Русини будуть поборювати.

В університетскій справі бесїдник признає справедливим жаданє відповідного вивіновання австрийских університетів, як сего вимагає сучасний стан науки, та пригадує правительству обовязок засновуваня нових університетів, а між ними руского. Сего вимагає культурний стан руского народа. Однак правительство отягає ся з творенєм нових руских катедр на львівскім університетї, з яких мав би повстати руский університет. Тимчасом Русини жадають, аби шано-

---

8 **Володимир Бирчак.**

Урвана пісня.

(*Новеля*).

(Конець).

Увійшли в сальон.

— А ґратулюю, ґратулюю! сказав Меценас відразу на вступі, стискаючи руку всечеснїйшого.

— І защож таке? — спитав пан-отець.

— Ааа! — сказав знова Меценас — дізнали ся ми дорогою случайно, що всечеснїйший закладають у себе читальню »Просьвіти«! А се мож — лише похвалити! А ґратулюю, ґратулюю! Україна все таки — все іде горою!

— Алеж нї! Нї — сказав пан-отець — то не я! Бігме то не я! — і аж пастрашив ся сарака — то в мене бував один мій кузин... правник.. Гошовський... то він підбурив мужиків... що внесли статути! Але а? — то не я! Нї, нї, нї!

— Так се Гошовський, Гошовський! — сказала й панї добродїйка, що входила саме із зложеними руками край пояса — в сальон: — А, моє почтенїє, почтенїє!

— А, моє почтенїє! Цїлую руцї! — повторила й Ґеня входячи в сальон.

— Моє поважанє! — сказав Меценас.

XV.

І була саме осьма вечером.

І на парохії ішла забава, що аж цїле село від неї дуднить. Се стара тїтка мучить фортепян, вигриваючи на ньому ріжні — преріжні піснї, а всї вторують її. Весело, безжурно — всї раді, веселі.

І була саме осьма вечером і тїтка вдарила знова і знова полило ся по салї:

»Красна дївице, вірже мені,
Чувственну пісню пою себі!...«

— і всї знова стали її вторувати.

А там біля стїн сидїв пан-отець із Деканом разом, розказуючи власне, як тепер думає зорґанїзовати цїлий повіт, як се вимагає ідея сьвятої недїлимої Руси, — а там далї сидїла знова панї добродїйка, розказуючи учительцї про пляни Ґененого весїлля — а там сидїв знова Меценас з Ґенею разом.

І саме лляли ся по салї слова:

»Твоє личенько розкоши здрій,
Ти-сь моя панї, я-м слуга твій!...«

— як Меценас схилив ся до Ґенї, хотїв щось сказати та голос його урвав ся і він став лиш руки її цїловати... А його уста так і впяли ся в те нїжне — білеє тїло...

І саме, як вони оттак забавляли ся, поволи — поволи отворяють ся двері. В порозї Гошовський! — приїхав непевний, що дїє кохання його! І лиш в зад подалась його голова і він на місци скаменїв!

І не лїпше сталось із тими на салї.

І колиб у сїй хвилї явив ся був в дверох який мерлець з горючими очима, так певно не злякав б' їх так — як він тепер! Нїхто не знав, що треба робити! І тїтка як грала, так її руки й примерзли до білих клявішів, і пан отець так і каменем над Деканом повис, і Меценас, як цїлував Ґенину руку, так і скаменїв. Скаменїла і Ґенена мати — а зі всїх найбільше заумерла Ґеня.

А тодї обізвала ся сьпівка. Се син Івана Зарічного гонив вівцї з сїльської діброви, приграваючи; —

вано їх права на львівскім університеті, а не провоковано їх безпримірним способом і доводжено до демонстраций. За приміром Німців, які не хочуть допустити до твореня національних університетів, йдуть Поляки і не лише не хочуть дозволити на руский університет, але навіть на рускі ґімназиї.

Бесідник звертає ся до правительства з зазивом, аби сповняло свої обовязки і заявляє, що рускі посли будуть голосувати за наглостию внесеня, а в случаю голосованя над meritum поставить поправку, аби признанє більших кредитів на висші школи чеські не припізняло основаня инших університетів. (*Оплески руских послів*).

На сім перервано дискусию, а по запитах кількох послів до президента палати замкнено засїданє о год $6^{3}/_{4}$ вечером. Слїдуюче нинї.

Новинки.

— **Календар**. В середу: руско кат. Кондрата і Кипр. (Поклони); рим.-кат. Віктора. — В четвер: руско-кат. Софронїя патр. єрус.; рим.-кат. Гавриїла Архангл.

— **Аматорске представленє у Львові**. Артистично-технїчна секция Тов-а ім. Котляревского уряджує в суботу дня 26. с. м. в салї тов-а „Ґвязда“ (Францїшканьска 7) точно о год. $7^{1}/_{2}$ вечером аматорске представленє комедиї А. Ф. „Лови на мужа“. Попередить часть вокально-музична, в якій возьмуть участь пп. Н. Крушельницка, М. Волошин і Паньків. Проґраму і близші поясненя подадуть часописи і афіши.

— **З львівскої „Зорі“**. В середу дня 23. с. м о 7. год. вечер відбудуть ся загальні збори товариства руских ремісників »Зоря« в комнатах товариства при ул. Краківскій ч. 17.

— **Академічний дім у Львові**. Наук. Тов-о ім. Шевченка набуло при ул. Супіньского ч. 17. реальність за 35.717 К і приступає з весною до будови на тій реальности „Академічного дому“.

— **Пожарний „Сокіл“ в Підбірцях**, львівского повіта, засновано на статуті львівского „Сокола“. Ц. к. намісництво затвердило вж. статут.

— **Цїсар** удїлив з власних фондів 200 К запомоги на докінченє будови філїяльної церкви в Кропивній, золочівского повіта.

— **Із Станиславова**. Звичайні загальні збори „Тов-а Руских Женщин“ відбудуть ся в понедїлок дня 28. с. м. о 3. год. попол. в інститутї (ул. Казимірівска 52). Єсли би не явило ся достаточне число членів, відбудуть ся другі збори того самого дня о 4. год. Порядок дневний: 1) Звіт з дїяльности видїлу. 2) Касовий звіт. 3) Вибір предсїдательки і нового видїлу. 4) Внесеня членів. — Предсїдателька: *А. Кульчицка*. Писарка: *М. Скочдополева*.

Н звичайні загальні збори філїї ґімн. тов-а »Сокіл« в Станиславові відбудуть ся в недїлю дня 27. с. м. в сали товариства о год. 6. вечер, а наколи би на ту годину не зібрало ся приписане число членів, то збори відбудуть ся того самого дня о год. 7. вечером без огляду на скількість членів. Порядок дневний: 1) Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів. 2) Звіт уступаючого видїлу. 3) Касовий звіт. 4) Звіт комісиї контрольної. 5) Вибір старшини 6) Внески і інтерпеляциї членів. — *Видїл*.

— **З судової салї**. В дальшім ходї нинїшної розправи в справі д. Верґуна по переслуханю п. Лопатиньского, переслухано д-ра Е. Левицкого, почім оборонець др. Кость Левицкий поставив внесенє на відроченє розправи для покликаня сьвідків. Трибунал по нарадї не згодив ся на се і відрочив дальшу розправу на год. $4^{1}/_{2}$ пополудни. — Точний звіт з розправи подамо завтра.

— **Управа зелїзничого руху в Чернівцях** стане з днем 1. липня немов дирекциєю зелїзниць. Буде мати всї віддїли службові, які мають инші дирекциї зелїзниць, а урядників доставить станиславівска дирекция в числї около 40. Управі руху в Чернівцях будуть підлягати всї буковиньскі зелїзницї.

— **В львівскім повітї** стверджено в Рясні рускій шкарлятину, а в Руднї два случаї пятнистого тифу. В Підсадках і Поршній вигасла шкарлятина, а в Замарстинові і Сорока пятнистий тиф

— **Видїл руско-українськоі бурси в Бродах** складає отсим сердечну подяку слїдуючим ВП. жертводателям, зволившим чи то в грошех, чи в натуралїях причинити ся до удержаня бурси: Іменно дякуємо ВП. послови Барвіньскому за дар 10 К, Всч. Отцям: Кипр. Дурбакови з Вербівчика 10 К, Онуфрею Чубатому з Панасівки і Панасівчанам 10 К, Вп. радн. Ром. Алексевичеви з Угнова 10 К, Маркови Бардахови за складку в Відни 10 К, Хв. Читальнї в Олеську 2 К, Ст. Мандюкови з Олеська 2 К, Аннї Кокор 2 К, громадам Миколаїв 10 К, Корсів 52 К, громадї Щуровичі за корець проса, пів кірця жита, чвертку ячменю, гречки і гороху, пів чвертки пшеницї і пшона, 3 ґарцї муки, громадї Корсів за 8 хлїбів, пів кірця ячмінних круп і чвертку пшона, громадї Суховоли за 80 клґ. гречки, 7 клґ. проса, 18 клґ. пшеницї, Всч. ОО. Олексишинови з Суховолї за 10 бохонцїв хлїба і Ґутковскому з Ясенева за 17 бохонцїв хлїба. — За ті щедрі датки приймїть від нас щиро-руске Спаси-Біг!

— **Родимцї**! Не забувайте на приватну жіночу семинарию у Львові, удержувану Тов-ом педаґоґічним і присилайте постоянні жертви! Вписуйтесь громадно в члени сего Товариства і вирівнуйте залеглости. Вписове виносить 1 К. Пренумеруйте часопись для дїтий „Дзвінок“ і часопись „Учитель“, так щоби они могли при більшім числї передплатників стати на ще висшім щебли і відповісти всїм бажаням сьвідомих читачів. Адреса касиєра: А. Алиськевич (ул. Кохановского 15 Б.)

— **Поетичний кутик**.

Моя доля.

Моя гарфа сумно грає,
В моїм серцю сум,
В души гірко щось ридає
В мозку повно дум...

Хвиль веселих мав я мало,
Скоро чар минав;
З болю серце все дрімало,
Плач з души ся рвав...

Пусто всюда... Всюда трупи
Звялих мрій житя;
Мовкнуть, рвуть ся гарфи струни —
Се доля моя...

22. II. 1900. *Франц Михайлів.*

В кождій рускій хатї повинна бути на стїнї **мапа всеї Руси-України**, видана Р. Тов-ом педаґоґічним у Львові. (Величина : 75×59 цм.). Коштує лише **40] сот.** Молодїж при науцї чи забаві все буде мати перед очима наглядний образ нашої великої Вітчини.

Наука, штука, література.

— **В справі руского музикального видавництва** одержуємо отсе письмо: Появив ся 16 ий випуск »Видавництва музичного Станиславівского Бояна«, містячий найновійший твір Дениса Січиньского, іменно хор мужеский a capella до слів Ів. Франка: »Непереглядною юрбою ідуть за днями днї мої«, цїна 60 сот. Згадане видавництво музичне, засноване ще в червни 1902 р. в цїли публїкованя творів наших композиторів і познакомлюваня з ними нашого загалу є одиноким до тепер видавництвом того рода. За короткий розмірно час свого єствованя пустило в сьвіт шіснайцять ріжнородних музичних творів наших композиторів так галицких як і зза кордону, а в проґрамі своєї дальшої дїяльности має кромі видаваня музичних новостий з нашої небогатої під тим зглядом ниви, також і виданє всїх вокальних творів Михайла Вербицкого, як також всїх єго орхестральних симфонїй в приступнім фортепяновім укладї на дві руки, дальше творів Лавровского, а також і всїх творів Із. Воробкевича. Твори згаданих композиторів будуть виходити зошитами а в короткім часї появить ся проспект і ширше оповіщенє сеї справи. Думаємо, що коли удало-б ся нам згадану цїль осягнути, то ми зробили би добру прислугу нашій штуцї і нашій суспільности, а також віддали би честь памяти згаданих не жиючих вже композиторів, публїкуючи їх твори, котрі вони творили як на їх часи певно після найлїпшої волї; тим способом уратували би ті твори від загину. Дальше хотїли би ми з фондів узисканих з розпродажи виданих нами музикалїй ремунерувати працї наших молодих і дуже часто незасібних композиторів і в тій цїли радї-б ми розписувати конкурси на композициї так вокальні як інструментальні. Може в той спосіб удасть ся нам відкрити не один, до тепер укритий талант! Щоби однак висше начеркнену цїль осягнути, потрібно нам, щоби видані нами (в 1000 примірниках) музикалїя як найширше розходились, що однак на жаль не дїєсь, бо більша часть накладу лежить на складї, тому що загал наш за мало підпирає наші змаганя. Дві є дороги, щоби наше видавництво належито розходилось. Перша з них; се дорога передплати. Хто наше видавництво запренумерує і надішле пару корон на свій рахунок а опісля точно дальші належитости з єго рахунку виплиаючі оплачує, той дістає всї видані нами твори зараз по появленю оплатно, а в додатку дістане даром додаток музичний до »Дзвінка«, книжочку кілька-аркушеву, містячу популярно оброблені пісоньки на один, два і більше голосів дїточих в супроводї фортепяну. — Друга дорога, се дорога комісової розпродажи. Позаяк руских книгарень (кромі двох у Львові) в краю не маємо, а польскі книгарнї, з котрих деякі наші виданя взяли в коміс, дуже часто відносять ся ворожо до нашого видавництва, проте конечним було би, щоби розпродаж комісову зорґанїзувати у нас в той спосіб: В кождім найменшім місточку Галичини і Буковини нехай найде ся (а може найтись) один чоловік, сьвідомий Русин і щирий патріот і той най підіймесь труду розпродувати приватно наші виданя, хотяйби почавши від двох примірників. За сей труд даємо рабат і так при розпродажи із кождого випуску даємо: від 2 до 5 прим. 10% рабату, від 5 до 10 прим. 15%, від 10 до 20 прим. 20%, а від 20 до 30 прим. 25%, а нерозпродані примірники, о скілько они не ушкоджені, приймаємо назад. З огляду отже на се, що у нас між Русинами на провінциї дуже много музикальних і сьпіволюбних Русинів, а дальше з огляду, що в наших музикальних домах всякого рода музикалїя, кромі руских, побачити можна, кличемо отсим до нашого загалу: Попирайте наші змаганя, та ширіть виданя наші де лише дасть ся, а хто би хотїв видавництво наше будь то запренумерувати, будь то взяти в комісову розпродаж, зволить зголоситись письменно до

ті звуки долїтали сюди і могло здаватись, що то вони так усїх закували.

І так пролетїла хвиля і друга і третя і було так тихо, що можна було чути, як той павук над тїткою снує павутиннє.

Аж в тім: вйо! вйо! — влетїв у сальон на палицї, мов на буйному конї, Ґенин молодший брат. Влетїв — усї задумані і він запитав:

— Як то? І ти не видиш Ґеню? — аво наш Українець! — тай звернув ся до батька: — Ану татку! — і затягнув:

— Не поля, не поля, не поля...

І знова замішанє! І як сьміє такий бубон витягати домашнії тайни! І вже простягла Ґеня була свою руку, щоб затулити йому уста, і вже зривав ся пан-отець, щоби того бубна викинути за двері, і вже за руку сїпала його добродїйка — аж ту Меценас як не потягне на всю салю: »не пора, не пора, не пора« — аж вікна задрожали! — видїв соперника свого — згадав загрожену можливість служити своїй вітчинї — тай засьпівав: »Не пора, не пора, не пора!«

. . . . . .

По кількох хвилях сьпівали вже всї отсю пісню — тїтка била об клявіши, а Ґеня шусть до другої кімнати тай внесла »не пора«.

— І в нас вона є! — сказала, подаючи її Меценасови.

І по кількох хвилях отворили вже всї свої уста і стали сьпівати.

А сьпівали так щиро та з таким запалом, як люди, яким поправдї лежить на серцї »недоля того бідного — пребідного люду!...«

. . . . . .

Котила ся брила з високої гори — тай мале каміння дриб! — дриб! — полетїло за нею.

XVI.

В тиждень опісля відбулось гучне отворенє читальнї »Просьвіти« в Незваничах — а в місяць потім і гучне Ґенине весїллє.

А Гошовський?

Слїдуючим потягом вернув він прибитий домів. Тай прибитий не цїлком, а як кождий, потїшав ся й він у своїм нещастю.

— »Хоч дївчину я й стратив« — потїшав себе — »та дав за те Українї кріпкого борця! Вона не лиш не пішла за Меценасом, а ще й його силою переконаня за собою потягла!«

А зелїзниця все мчалась та мчалась вперед!... крізь лїси!... понад Опір!... то знов віздила в широкі провали осьвітлені місяцем!... то знов вертала в лїси!... а все далї та далї!... А він закутав ся біля вікна та в одно та одно потїшав себе: »я дав Українї кріпкого борця...!«

А колеса зелїзницї туркотїли, немов би глузували собі з його думок....

. . . . . .

Подрібно розказувати про його терпіннє вже не до нас належить. Хто зазнав подібні хвилї, представить собі їх і без мене — хто, їх не зазнав — і моє оповіданнє йому їх не уявить.

Львів, в марті 1904.

Евгена Якубовича, ц. к. учителя карного заведеня в Станиславові, на котрого руки також всякі письма і гроші слати просимо. За видавництво музичне »Станиславівского Бояна«: *Евген Якубович*, адміністратор. *Денис Січиньский* редактор.

Телеґрами

з дня 22. марця.

Відень. Завтрішне а може й нинїшне засїданє палати послів має бути послїдним перед сьвятами.

Відень. Мінїстер ґр. Ґолуховский був вчера на $1^1/_2$-годинній авдиенциї у цїсаря, а опісля мав конференцию з італїйским амбасадором.

Будапешт. Сойм приняв в дискусиї загальний і подрібний закон про континґент рекрутів на 1904. р. разом з внесенєм мінїстра гонведів Нїріого, аби бранка відбула ся від 21. мая до кінця червня.

Льондон. Daily Telegraph доносить, що фльота з Владивостока получила ся з фльотою портартурскою.

Господарскі, промислові і торговельні вісти.

(*Рільничий банк у Львові*).

Дня 21. марця. — За 50 клґ.

Пшениця готова 8·75—9·00. Пшениця на речинець 0·00—0·00. Жито готове 6·60—6·80. Жито на речинець 0·00—0·00. Овес на обрік 5·70—6·00. Овес на речинець 0·00—0·00. Ячмінь на пашу 5·25—5·50. Ячмінь броварняний 5·50—6·25 Ріпак 9·25—9·50. Ріпак новий 0·00 — 0·00. Горох на пашу 6·50—7·80. Горох до вареня 7·50—11·00. Ленча 5·50—5·75. Бобик 5·75—6·05. Гречка 0·00—0·00. Кукурудза нова 0·00—0·00. Кукурудза стара 6·25 — 6·50. Хміль новий за 56 клґ. 150170 Хміль старий за 56 клґ. 220 — 250. Конюшина червона нова 62·00—75·00. Конюшина біла 65·00 — 80·00. Конюшина шведска 60·00—75·00. Тимотка 22·00 — 30·00.

Colosseum
в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Від 16. до 31. марця 1904.

Нова величава проґрама!

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділю і сьвята 2 представленя о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що пятниці **High-Life** представленє. Білєти вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльоня при ул. Кароля Людвика ч 9. у Львові.

Найновійший твір

Л. Лопатиньского
„ПАРАЦЯ"

комедия в 3 актах зі сьпівами

(з побуту лїтників)

відзначує ся невичерпаним йовіяльним гумором і жвавим диялоґом. Ся комедия збогачує знатно ґалєрию типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуациї і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедиї упослїдженим недотепою, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових лїтників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

Цїна 2 кор.

Набути можна у накладчика **С. Ґорука** у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

Читайте! Читайте!

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти" бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИЇ Т. ШЕВЧЕНКА"**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на взір европейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланєм **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ »ПРОСЬВІТИ« у ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.).

ТОВАРИСТВО взаїмного КРЕДИТУ

„Днїстер"

стоваришенє зареєстроване в обмеженою порукою у Львові, ринок ч. 10, дім „Просьвіти".

ЧЛЕНАМИ ТОВАРИСТВА можуть бути тілько обезпечені тревало в „Днїстрі" від огню. Членьский удїл 50 К можна зложити в ратах; вписове 2 К.

ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА можуть затягати **ПОЗИЧКИ** на $6^1/_2$% за предложенєм відповідної гіпотеки або поруки; сплату більших позичок розкладає ся на 10 лїт.

ПРИ ПАРЦЕЛЯЦИЯХ і иншім купнї землї нехай купуючі звертають ся за **позичками до „ДНЇСТРА"**.

ВКЛАДКИ ЩАДНИЧІ приймає Товариство на 4%.

З ЧИСТОГО ЗИСКУ дістають члени **дивіденду** від удїлів а часть зиску призначує ся **на добродїйні цїли**; дотепер удїлено на церкви, бурси, школи і т. и. **16 385 К**

Стан 31. грудн. 1903:

Вкладки	1,444.589 К.
Удїли	109.835 К
Фонди резервові	21.318 К
Позички	1,330.822 К
Цїнні папери, льок. в банках і на рах біжучий	280.681 К

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає всякі

папери цїнні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсї деннім не числячи нїякої провізиї.

Християньский Календар МІСИОНАРЯ

на 1904 рік

коштує лише 50 сот., а з почтовою пересилкою 60 сот. Зміст богатий, ілюстрациї гарні. При закупнї більше примірників вельми значний опуст. Висилає лише за готівку: *Видавництво Чина св. Василія В. в Жовкві.*

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатиньский.

Перед і за кулїсами

та другі оповіданя.

Цїна 1 К.

Зміст: Перед і за кулїсами. — Будник 417. — Ягоди. — Атак серця. — Збиточники. — Акторске щастє.

Набути можна в Ставропигійскій книгарни.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від І-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп. приходить о годинї	Поїзд особ. приходить о годинї	до Львова
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
	6·20	з Чернівцїв (Галацу), Чорткова, Калуша
	6·50	з Сокаля, Рави рускої
	7·35	з Самбора, Хирова
	7·35	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче
	7·55	„ „ на дв. головний
	7·45	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
1.30	8·55	з Кракова, Відня, Праги, Берлина
	9·57	з Стрия
	10·25	з Ряшева, Любачева
	11·15	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)
	1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава
2·15		з Підволочиск, Копичинцїв на дв Підз
2·30		„ „ на дв. голов.
	4·35	з Стрия, Хирова, Борислава
	5·06	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	5·10	„ „ „ на дв. голов.
	5·20	з Яворова
1·40	5·40	з Чернівцїв, Іцкан
	5·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина
	5·55	з Белзця, Сокаля, Любачева
Ніч		
	8·20	з Яворова
12·20	9·20	з Чернівцїв, Букарешту
8·40 2·31	9·50	з Кракова, Відня, Берлина, Ясла Риманова
	10·00	з Самбора, Сянка
	10·02	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	10·10	„ „ „ на дв. голов.
	10·40	з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша
	3·09	з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче
	3·30	„ на дворець головний

Поїзд посп. відходить о годинї	Поїзд особ. відходить о годинї	зі Львова
	6·22	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор
1·50	6·30	до Підволочиск (Київа), Бродів дв. головний
2·04	6·43	„ „ „ дв. Підзамче
	6·45	до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича
8·25 2·50	8·35	до Кракова Відня, Праги, Берлина
	9·05	до Лавочного, Хирова, Калуша
	9·25	до Самбора, Хирова
	9·40	до Белзця, Сокаля, Любачева
	10·35	до Чернівцїв, Потутор, Делятина
2·40	10·40	до Тернополя, Потутор, дв. головний
	10·57	„ „ дв. Підзамче
	3·05	до Стрия, Хирова, Борислава
	3·25	до Ряшева, Любачева
	3·40	до Самбора, Хирова
	3·50	до Яворова
Ніч		
	6·05	до Станиславова, Жидачева
12·45	6·15	до Кракова, Відня, Берлина, Варшави
	6·51	до Яворова
	6·40	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
	8·05	до Сокаля, Рави рускої
	9·00	до Підволочиск, Бродів гол. дворець
	9·20	„ „ дв. Підзамче
2·51	10·42	до Іцкан, Чорткова
	10·55	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	11.00	до Підволочиск, Бродів дв. головний
	11·24	„ „ дв. Підзамче
	11·05	до Стрия
	11·11	до Жовкви (лише що недїлї)
	4·10	до Кракова, Відня, Праги, Самбора

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6. години вечером до 5. години 59 мінут рано.

Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12. год 36 мін часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5.) удїлює поясненє в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Шийковского.